



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Διδακτική της Λογοτεχνίας στην Προσχολική Εκπαίδευση

Εισαγωγή στον Γραμματισμό – Πρακτικές Ασκήσεις

Αγγελική Γιαννικοπούλου

Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική
Ηλικία (ΤΕΑΠΗ)

Αναγνωστικές Δραστηριότητες στη Γωνιά
της Βιβλιοθήκης

Εισαγωγή

Η Γωνιά της Βιβλιοθήκης γεμάτη με κάθε λογής βιβλία, προσφέρεται για την κατάκτηση της γραπτής γλώσσας από τα παιδιά του Νηπιαγωγείου.

Φτάνει να πρόκειται για έναν χώρο καλά εξοπλισμένο, φωτεινό, ευχάριστο και άνετο.



Στους τοίχους της βιβλιοθήκης



«Επιγραφές» (1/3)

Οι επιγραφές που θα στολίσουν τη Γωνιά της Βιβλιοθήκης θα πρέπει να έχουν **επικοινωνιακό χαρακτήρα** και να **συμβάλλουν στην ομαλή λειτουργία της**.



«Επιγραφές» (2/3)

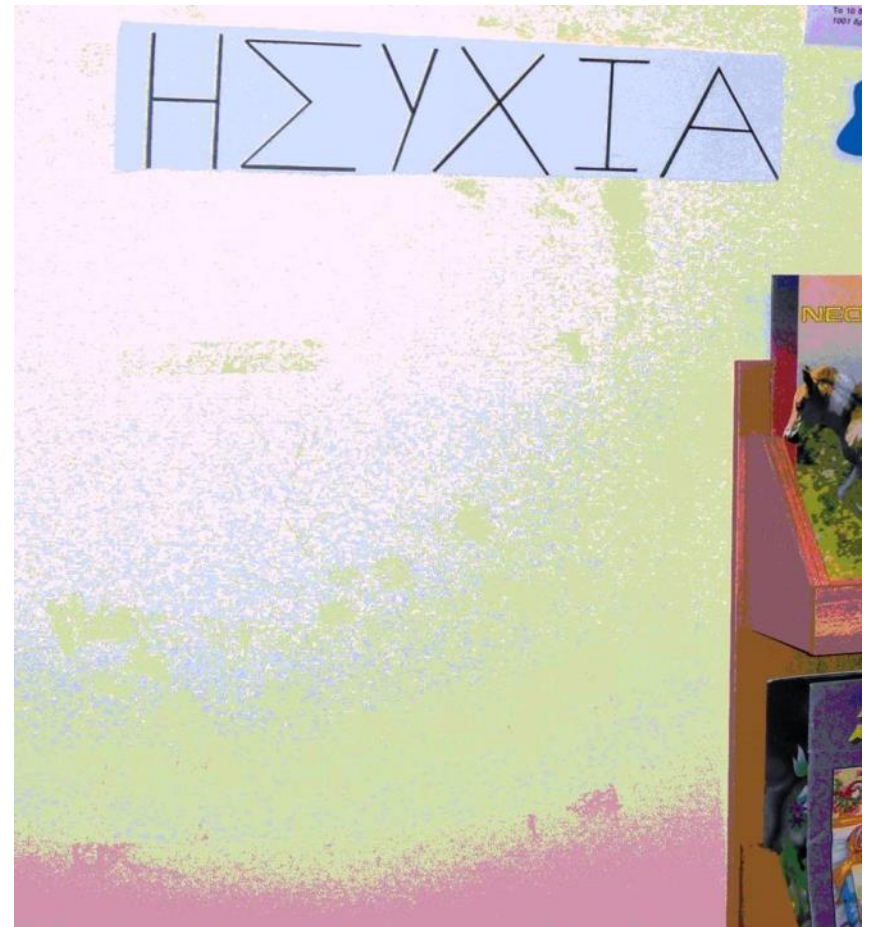
Αντί επιγραφών όπως
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ή
ΠΑΙΔΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
σε εγκαταλελειμμένες
βιβλιοθήκες με
ελάχιστα βιβλία...



«Επιγραφές» (3/3)

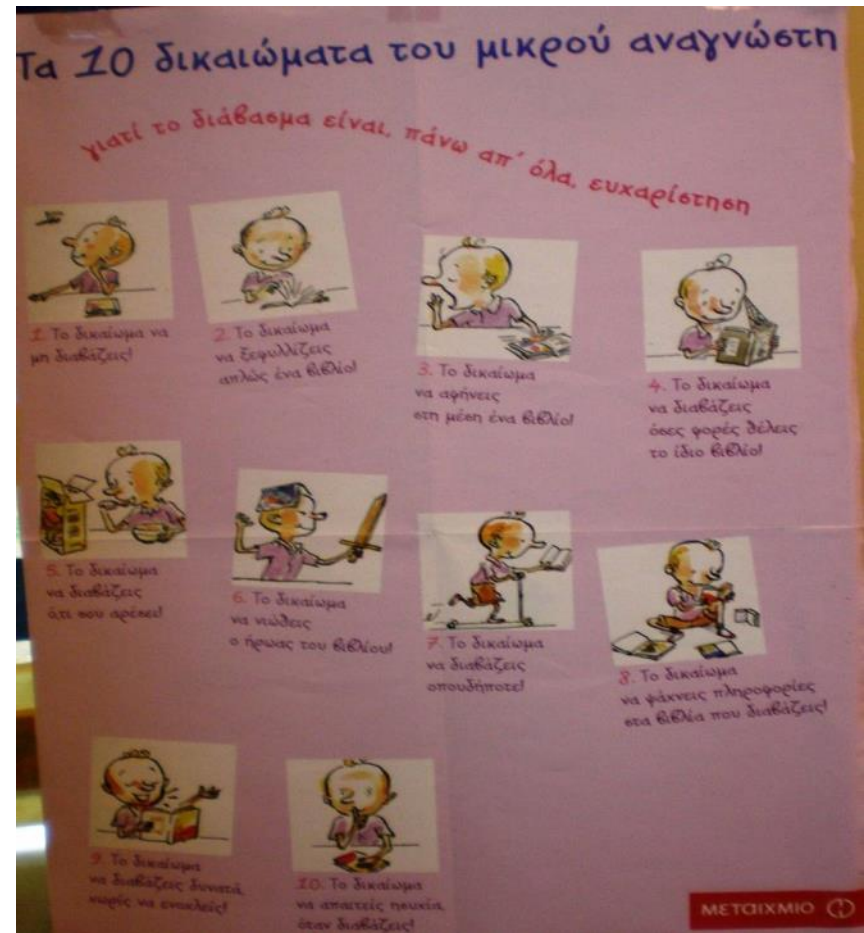
Καλό είναι να προτιμώνται επιγραφές, όπως **ΜΗ ΜΙΛΑΤΕ, ΗΣΥΧΙΑ** ή ακόμη και **ΣΣΣΣΣ!!!**. Αφού:

- Έχουν κάτι να πουν για τη λειτουργία του χώρου της Βιβλιοθήκης.
- Είναι απλές, εύκολες και αναγνώσιμες ακόμη και από τα πολύ μικρά παιδιά.



«Αφίσες»

Συνήθως οι αφίσες στη Γωνιά της Βιβλιοθήκης σχετίζονται με τη Φιλαναγνωσία. Οφείλουν να είναι εύληπτες, απλές και να διαβάζονται συχνά από τα παιδιά και τη νηπιαγωγό.



«Το δέντρο της ποίησης»

Ανάλογα με τις ανάγκες του Προγράμματος, τη Γωνιά της Βιβλιοθήκης μπορούν να κοσμούν και άλλες κατασκευές.

Το δέντρο της ποίησης φιλοξενεί στις φυλλωσιές του ποιήματα και φωτογραφίες ποιητών. Κάθε φορά που η νηπιαγωγός διαβάζει ένα καινούργιο ποίημα, εκείνο 'φουντώνει'.



«Οι βιβλιοφάγοι της τάξης»

Μια κατασκευή με τα ονόματα των παιδιών και ελεύθερο χώρο, όπου θα μπορούν να κολλήσουν τόσα αυτοκόλλητα όσα και τα βιβλία που εκείνα δανείζονται και διαβάζουν στο σπίτι, θα απεκάλυπτε σε ποιον αρέσει το διάβασμα. Για όλους τους άλλους είναι πολύ πιθανό να λειτουργήσει ως κίνητρο.



«Η φωνοθήκη της τάξης» (1/2)

Η νηπιαγωγός με τη βοήθεια των παιδιών και των γονιών τους δημιουργεί τη σειρά «Τα βιβλία που μιλάνε». Το βιβλίο συνοδεύεται από ένα σιντι, όπου έχει ηχογραφηθεί η ανάγνωσή του από κάποιον ενήλικο. Έτσι τα παιδιά μπορούν να το ακούν μόνα τους.



«Η φωνοθήκη της τάξης» (2/2)

Ιδιαίτερη φροντίδα καταβάλλεται ώστε κάποιος χαρακτηριστικός ήχος να σηματοδοτεί την αλλαγή σελίδας. Εννοείται ότι στο σιντι είναι γραμμένος ο τίτλος της ιστορίας ούτως ώστε τα παιδιά να τα ξαναβάζουν πίσω στη θέση τους.



Τακτοποίηση των βιβλίων

Η σωστή τακτοποίηση των βιβλίων στη βιβλιοθήκη:

- Βοηθά τους αναγνώστες να βρίσκουν το βιβλίο που θέλουν.
- Προσελκύει τα παιδιά ώστε να διαβάζουν βιβλία.
- Συμβάλλει στην κατάκτηση της γραπτής γλώσσας.

Γιατί, τόσο η **βιβλιοθήκη των παιδιών** όσο και εκείνη της **νηπιαγωγού**, ακόμη και αν βρίσκεται μέσα στο γραφείο της, πρέπει να είναι **καλά εξοπλισμένη** και **όμορφα τακτοποιημένη**.



Παραμελημένη βιβλιοθήκη



Αυτή η Παιδική Βιβλιοθήκη, δίνει την εντύπωση ότι η ανάγνωση βιβλίων δεν αποτελεί προτεραιότητα σε αυτό το σχολείο.



Καλά εξοπλισμένη και όμορφα τακτοποιημένη βιβλιοθήκη

Αντίθετα, αυτή η
βιβλιοθήκη της
νηπιαγωγού δίνει
την εντύπωση ότι σε
αυτό το σχολείο
σέβονται το βιβλίο.



Τακτοποίηση βιβλίων με τοποθέτηση φωτοτυπιών των εξωφύλλων

Για να επανατοποθετούνται σωστά τα βιβλία, μια πρώτη σκέψη θα ήταν η **τοποθέτηση φωτοτυπιών των εξωφύλλων των βιβλίων**. Όμως, ενώ αυτό εξασφαλίζει την οργάνωση της βιβλιοθήκης, **‘καταστρέφει’ τον αναγνωστικό στόχο**. Κανείς δε διαβάζει τον τίτλο, όταν μπορεί να αναγνωρίσει την εικόνα.



Τακτοποίηση βιβλίων με τοποθέτηση φωτοτυπιών του τίτλου

Αντίθετα, αν αναρτηθεί φωτοτυπία μόνο του τίτλου του βιβλίου, τα παιδιά θα ‘αναγκαστούν’ να διαβάσουν πριν τοποθετήσουν.



Τακτοποίηση βιβλίων με τοποθέτηση καρτελών με τον τίτλο

Μάλιστα σε μια δεύτερη φάση η φωτοτυπία του τίτλου θα μπορούσε να αντικατασταθεί από **μια καρτέλα με τον τίτλο γραμμένο από τη νηπιαγωγό στον υπολογιστή**. Με αυτόν τον τρόπο η ανάγνωση θα περιοριστεί μόνο στα 'γράμματα' και όχι στο χρώμα και τον ιδιαίτερο σχεδιασμό της γραμματοσειράς.



Ειδολογική κατάταξη των βιβλίων

Μια άλλη επιλογή θα μπορούσε να είναι η **ειδολογική κατάταξη** των βιβλίων: Παραμύθια, κόμικς, μύθοι, λεξικά, βιβλία γνώσεων κ.λπ. Τώρα τα παιδιά συζητούν και μαθαίνουν τα διάφορα είδη βιβλίων.



Ιδιαίτερα γνωρίσματα κάθε είδους

Ασκήσεις, όπως αυτή, θα βοηθήσει τα παιδιά να συζητήσουν για τα ιδιαίτερα γνωρίσματα κάθε είδους.

ΑΓΩΓΗ 23

Βρες και διακόσμησε μόνο τις σελίδες με τα ποιήματα. Ζήτησε από τη μαμά σου ή τον μπαμπά σου να σου τα διαβάσει. Ποιο σου αρέσει περισσότερο;

ΤΟ ΠΟΤΑΜΑΚΙ
Από πού 'σαι, ποταμάκι;
— Από κείνο το βουνό.
— Πώς τον λένε τον παππού σου;
— Σύννεφο στον ουρανό.
— Ποια είν' η μάνα σου;
— Η μόρα.
— Πώς κατέβηκες στη χώρα;
— Τα χωράφια να ποτίσω
και τους μύλους να γυρίσω.
— Στάσου να σε δούμε λίγο,
ποταμάκι μου καλό.
— Βιάζομαι πολύ να φύγω,
ν' ανταμώσω το γιαιλό.
Ζαχαρίας Παπαντωνίου

Μια φορά κι έναν καιρό, στη μακρινή Κίνα ζούσε ένας αυτοκράτορας σε ένα παλάτι από πορσελάνη, που ομορφότερο δεν υπήρχε σε ολόκληρη τη χώρα. Το παλάτι ήταν χτισμένο στην άκρη ενός δάσους με ψηλά δέντρα και βαθιές λίμνες. Στο δάσος αυτό ζούσε κι ένα απδόνι, που τραγουδούσε τόσο μελωδικά, ώστε όποιος το άκουγε σταματούσε να το απολαύσει.

Σουφλέ σοκολάτας (Για 8 μερίδες)
Υλικά:
250 γρ. κουβερτούρα, 250 γρ. βούτυρο, 4 αυγά αλάκωρα,
4 αυγά μόνο τον κρόκο, 120 γρ. αλεύρι για όλες τις χρήσεις,
120 γρ. ζάχαρη.
Εκτέλεση:
Λιώνουμε σε μπεν μαρί την κουβερτούρα μαζί με το βούτυρο μέχρι να γίνει ένα λείο μείγμα. Παράλληλα, βάζουμε μέχρι να αψημάσει τα αυγά και τους κρόκους μαζί σε ένα μπολ χτυπημένα με το βούτυρο και με τη ζάχαρη μέχρι να αψημάσουν. Προσθέτουμε στο μείγμα και τη λιωμένη σοκολάτα με το μισρόζουμο σε 8 ανακατεύουμε. Προσθέτουμε αργά αργά και το αλεύρι. Όταν γίνει ομοιόμορφο μείγμα, το ψιμάζουμε σε 8 φαρμακεία. Ψήνουμε σε προθερμασμένο φούρνο στους 180°C, για 5-7 λεπτά. Σερβίρεται με κρέμα γάλακτος και παγωτό βανίλια.

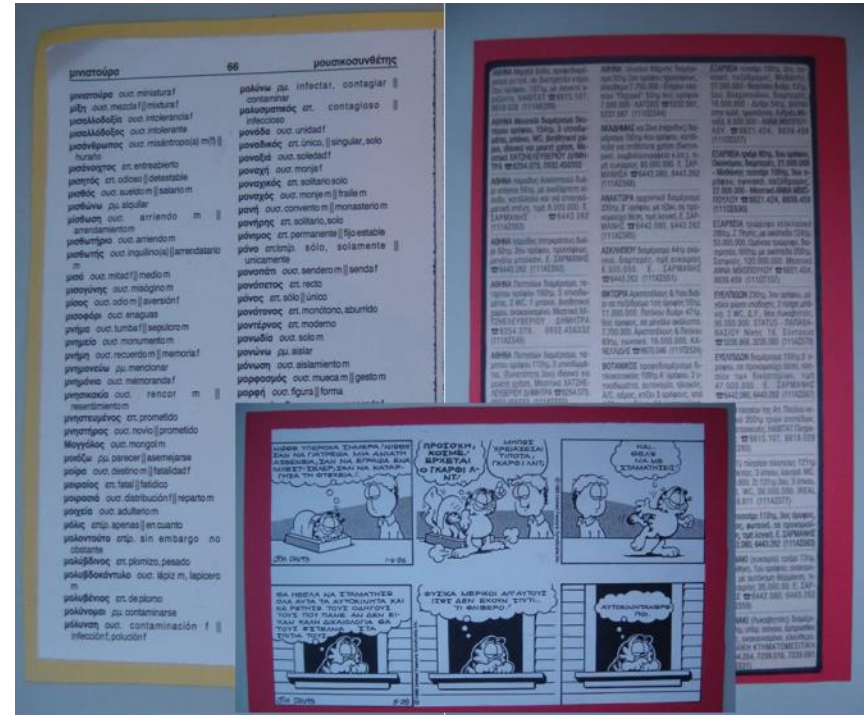
ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΙΑΣ
Καρναβάλι, καρναβάλι,
θα ντυθούμε μασκαράδες,
θα χορεύουμε και πάλι
και θα πούμε μαντινάδες.
Καρναβάλι, καρναβάλι,
ας πετάξουμε κορδέλες
κι ας γελάσουμε και πάλι
παιδιά, νέοι και κοπέλες.
Θεία Λένα

Μια φορά κι έναν καιρό, ήταν ένας όμορφος πρίγκιπας που ήθελε να παντρευτεί μια αληθινή πριγκίπισσα. Ξεκίνησε λοιπόν να γυρίσει όλο τον κόσμο για να τη βρει. Συνάντησε πολλές πριγκίπισσες και όλες ήταν πρόθυμες να τον παντρευτούν. Εκείνος όμως δεν ήταν σίγουρος για καμία τους ήταν αληθινή. Έτσι ο πρίγκιπας γύρισε απαγοιτημένος στο παλάτι. Αιπτόταν πολύ που δεν είχε μπορέσει να βρει μια αληθινή πριγκίπισσα για να παντρευτεί.

[1]

«Ποικίλο έντυπο υλικό» (1/2)

Τα παιδιά οφείλουν να συνειδητοποιήσουν τα διάφορα κειμενικά είδη και να αναγνωρίσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Στη γωνιά της βιβλιοθήκης μελετούν μια ευρεία γκάμα εντύπων, συζητούν και αναγνωρίζουν την ιδιαιτερότητα του κάθε είδους.



«Ποικίλο έντυπο υλικό» (2/2)

Για τον έλεγχο των γνώσεών τους, δίνονται στα παιδιά φωτοτυπίες από τις σελίδες διαφόρων εντύπων. Η νηπιαγωγός τους ζητά να δουν, να συγκρίνουν και να ανακαλύψουν ποιο είναι αυτό και να τοποθετήσουν την φωτοτυπία δίπλα στο βιβλίο.



Ταξινόμηση κατά αλφαβητική σειρά με βάση το όνομα του συγγραφέα

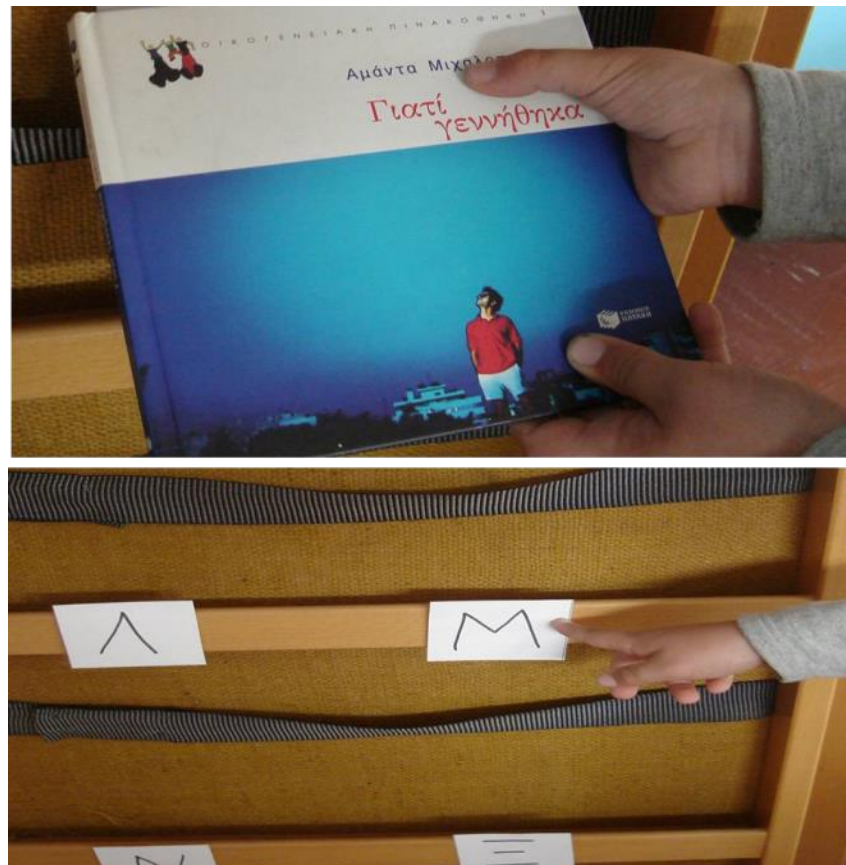
Τα βιβλία, στις περισσότερες βιβλιοθήκες, τοποθετούνται **κατά αλφαβητική σειρά με βάση το όνομα του συγγραφέα**. Θα μπορούσε να συμβεί και στο σχολείο, με τα βιβλία όλων των συγγραφέων που αρχίζουν από το ίδιο γράμμα να βρίσκονται μαζί.



Η συμβολή των ταξινομήσεων

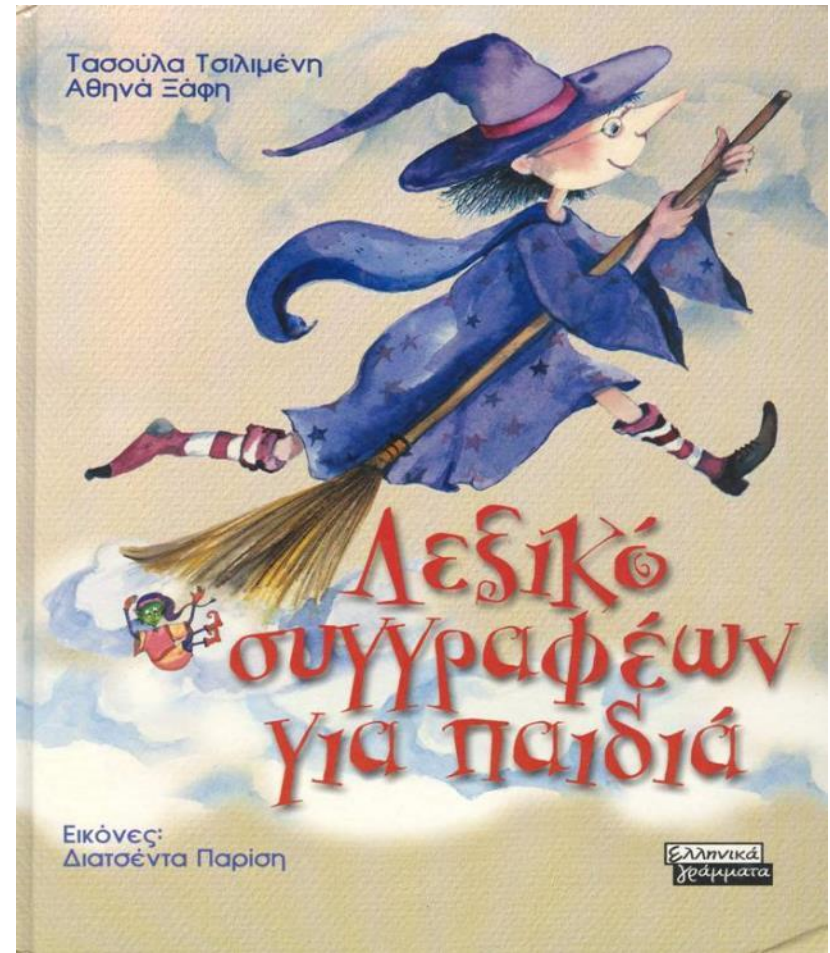
Παρόμοιες ταξινομήσεις συμβάλλουν:

- Στη γνώση των γραμμάτων.
- Στη συνειδητοποίηση της έννοιας του συγγραφέα ως δημιουργού.
- Στη συνειδητοποίηση στοιχείων του εξωφύλλου.



«Ο συγγραφέας»

Τα παιδιά μαθαίνουν πληροφορίες για τον συγγραφέα και συζητούν για αυτόν. Ενδιαφέρον το βιβλίο των Τσιλιμένη & Ξάφη «Λεξικό Συγγραφέων για Παιδιά».



[2]

«Συγγραφείς και τα έργα τους»

Τα παιδιά δημιουργούν τρισδιάστατες φιγούρες των συγγραφέων (π.χ. Τριβιζάς, Περώ) με πλαστικοποιημένες φωτοτυπίες των προσώπων τους και τις τοποθετούν δίπλα στη βιβλιοθήκη. Ορισμένες φορές διαλέγουν συγγραφέα και προσπαθούν να βρουν ένα δικό του βιβλίο.

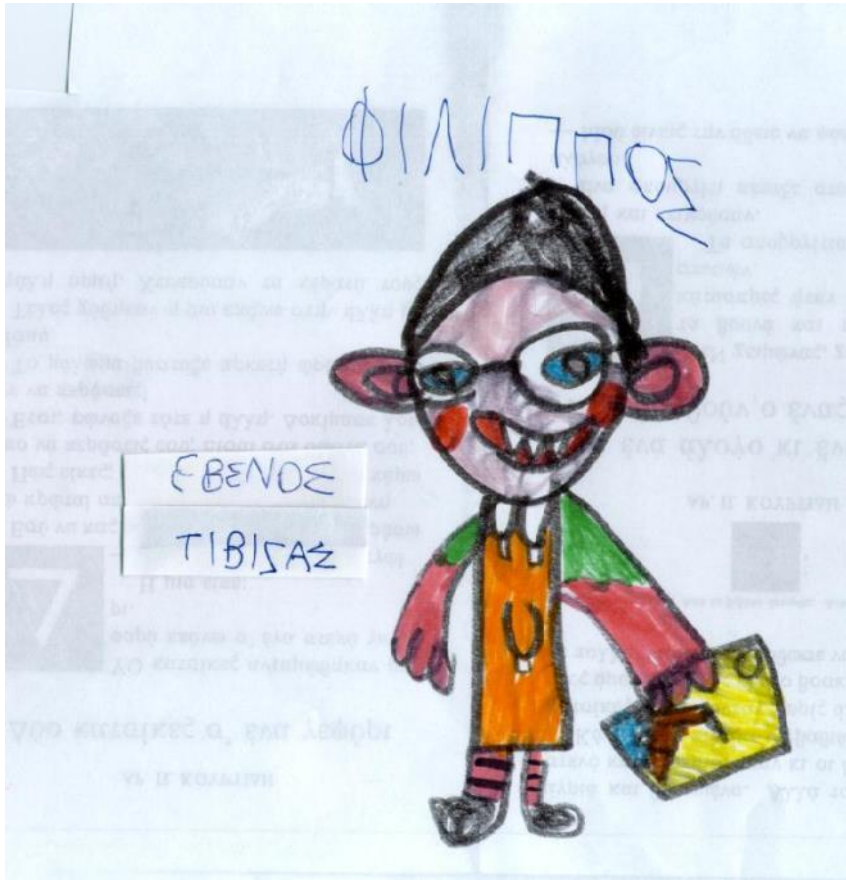


«Το πορτρέτο του συγγραφέα» (1/2)

Τα παιδιά διαβάζουν το βιογραφικό του συγγραφέα έτσι όπως παρατίθεται συνήθως στο τέλος του βιβλίου και μαθαίνουν για τη ζωή του. Κάποια στιγμή μετά από πολλά βιβλία και πολλούς συγγραφείς, η νηπιαγωγός τους ζητά να ζωγραφίσουν τον αγαπημένο τους συγγραφέα.



«Το πορτρέτο του συγγραφέα» (2/2)



Για τον Φίλιππο αυτός ήταν σίγουρα ο Ευγένιος Τριβιζάς.

Στη ζωγραφιά που έκανε ο μικρός, εντύπωση προκαλεί, εκτός από τη μεγάλη ομοιότητα, και η εικαστική παρετυμολογία του επιθέτου του συγγραφέα (Τριβυζάς).



«Ειδικά αφιερώματα» (1/2)

Όταν η τάξη εκδηλώνει ενδιαφέρον για ορισμένες κατηγορίες βιβλίων, τα σχετικά βιβλία μπορούν να τοποθετηθούν προσωρινά σε μια βιβλιοθήκη κατάλληλα διακοσμημένη.



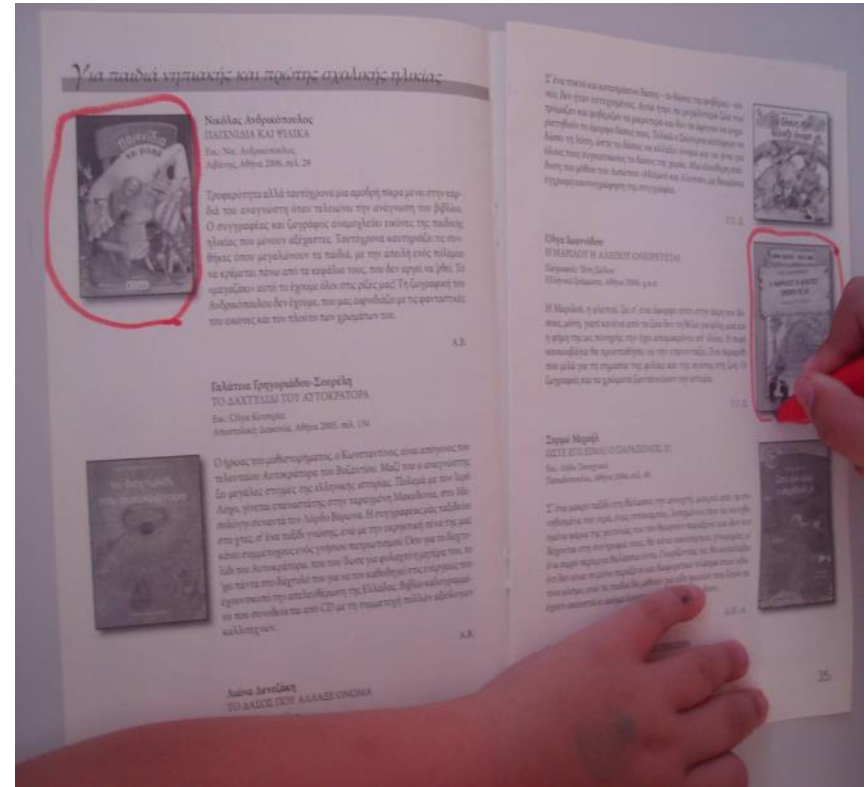
«Ειδικά αφιερώματα» (2/2)

Μάλιστα σε αυτήν την περίπτωση η ταξινόμησή τους γίνεται με έναν κωδικό που προκύπτει από το πρώτο γράμμα της κατηγορίας τους (π.χ. Π για τα παραμύθια) και έναν αριθμό που είναι ο αύξοντας αριθμός τους. Ο κωδικός αυτός σημειώνεται στη σχετική καρτέλα και κατά το δανεισμό τους.



Στην επιλογή βιβλίων

Τα παιδιά μπορούν να αναλάβουν τα ίδια την επιλογή των βιβλίων/ ιστοριών, τόσο αυτών που θα διαβάσουν στην τάξη μια συγκεκριμένη μέρα, όσο και εκείνων που θα παραγγείλουν για τον εξοπλισμό της βιβλιοθήκης τους.



«Τυχερή βουτιά» (1/3)

Στο Νηπιαγωγείο υπάρχει ένα κουτί με κλήρους τους τίτλους των παραμυθιών που φιλοξενούνται σε μια δεδομένη στιγμή στη «Βιβλιοθήκη». Κάποιες φορές τα παιδιά αφήνουν στην τύχη, τραβώντας έναν κλήρο, να αποφασίσει για το ποιο θα είναι το επόμενο βιβλίο που θα διαβαστεί.



«Τυχερή βουτιά» (2/3)

Προκειμένου να διαβάσουν θα πρέπει αρχικά να κρατήσουν σωστά τον κλήρο. Η υπογράμμιση, αλλά και ένα διακριτικό, όπως η κόκκινη καρδιά βοηθούν σε αυτό.



«Τυχερή βουτιά» (3/3)

Στη συνέχεια περιφέρουν τον 'κλήρο' δίπλα στη Βιβλιοθήκη και τον διαβάζουν συνήθως με τη βοήθεια των πραγματικών βιβλίων.

Όταν βρουν το βιβλίο το φέρνουν στη νηπιαγωγό και η ανάγνωση αρχίζει.

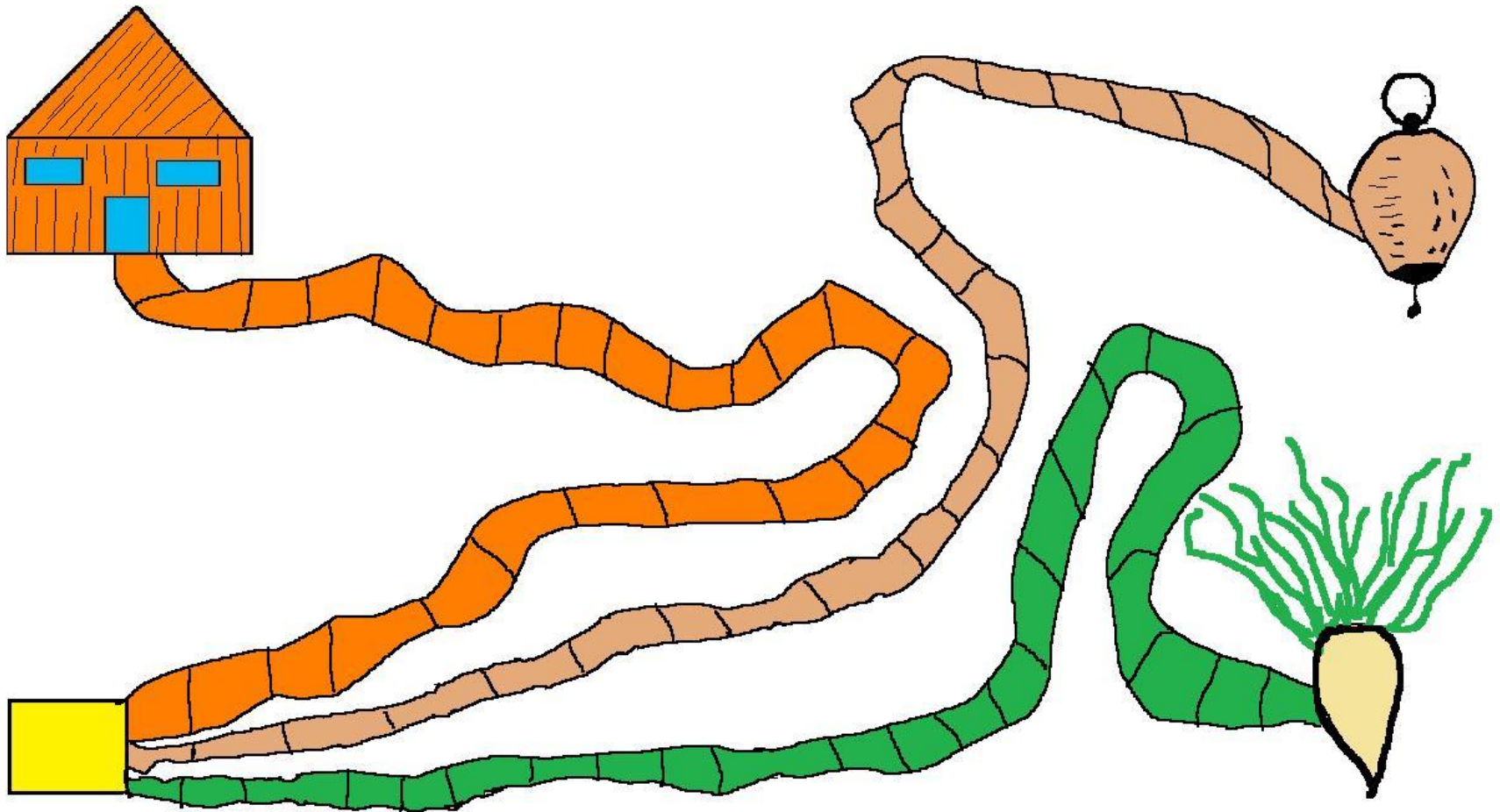


«Όποιος κερδίσει» (1/2)

Σε περιπτώσεις που τα παιδιά διαφωνούν για την επιλογή των βιβλίων, καθώς και για τη σειρά με την οποία θα τα διαβάσουν, ενδέχεται να δώσει λύση ... η τύχη. Στήνεται γρήγορα ένα επιτραπέζιο παιχνίδι, όπου τρεις διαφορετικές διαδρομές οδηγούν στα επικρατέστερα βιβλία. Τρία παιδιά, από την ίδια αφετηρία, μετακινούν το πιόνι τους σε τρεις διαφορετικές διαδρομές που οδηγούν στα αντίστοιχα παραμύθια. Η σειρά τερματισμού θα είναι και η σειρά ανάγνωσης των βιβλίων.

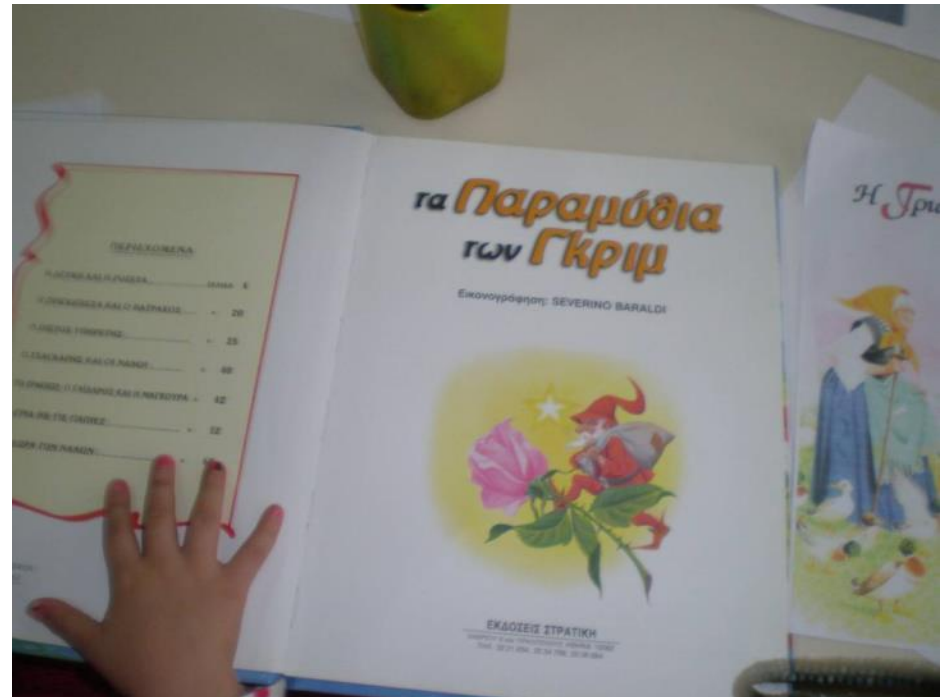


«Όποιος κερδίσει» (2/2)



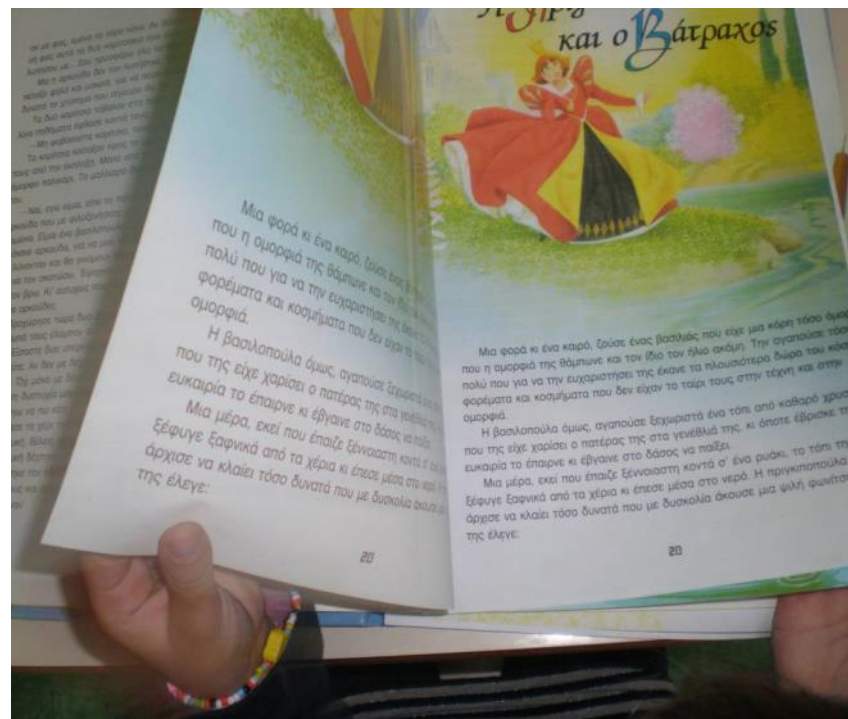
«Πίνακας περιεχομένων» (1/2)

Από τον Πίνακα Περιεχομένων μιας συλλογής παραμυθιών, η νηπιαγωγός διαβάζει τους τίτλους των ιστοριών που περιέχονται σε αυτήν.



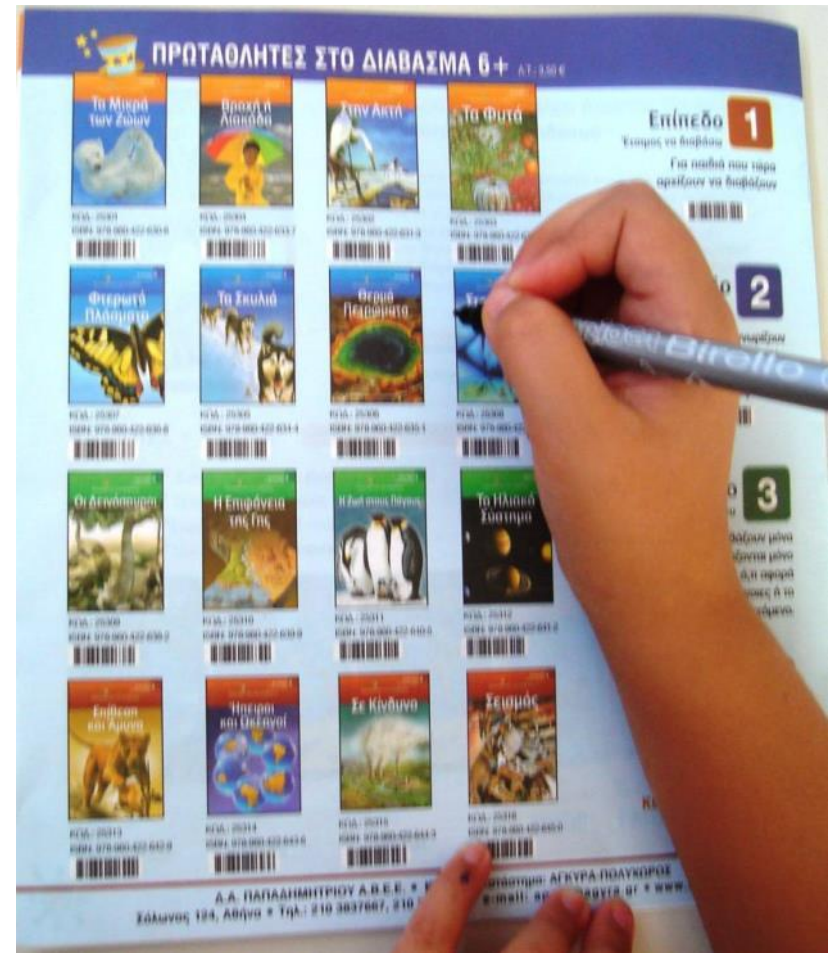
«Πίνακας περιεχομένων» (2/2)

Τα παιδιά επιλέγουν ένα παραμύθι (π.χ. «Η Πριγκίπισσα και ο Βάτραχος»), διαβάζουν τον αριθμό της σελίδας (π.χ. 20) και πηγαίνοντας σε αυτή βρίσκουν το παραμύθι. Με αυτόν τον τρόπο σίγα σιγά μαθαίνουν τη λειτουργία του Πίνακα Περιεχομένων.



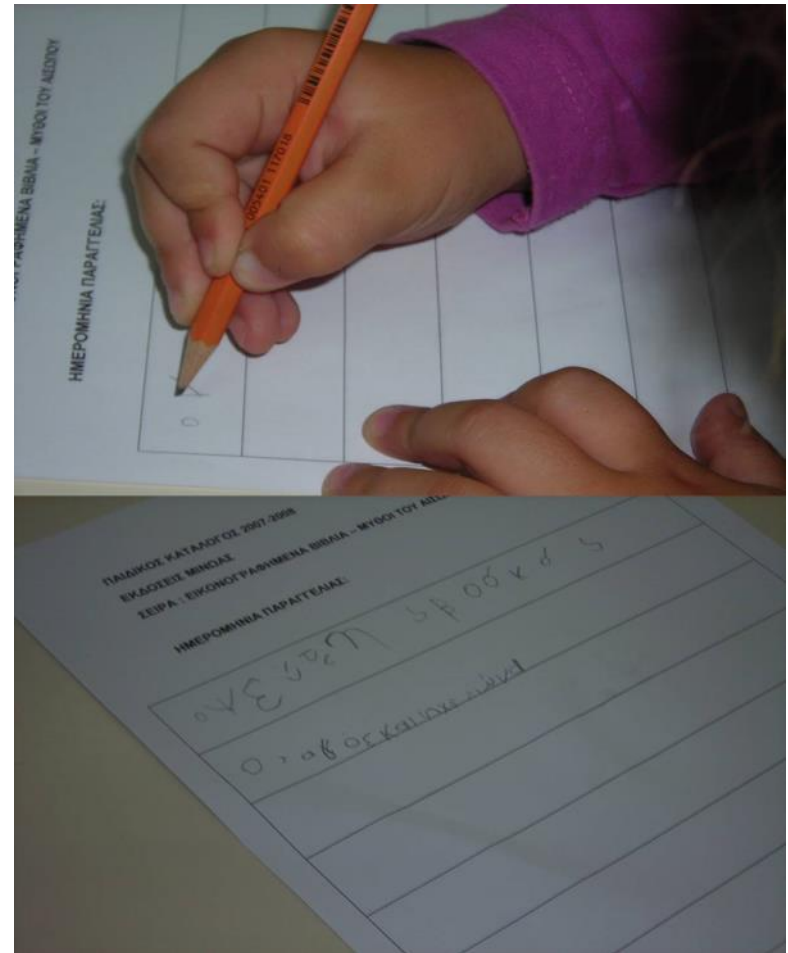
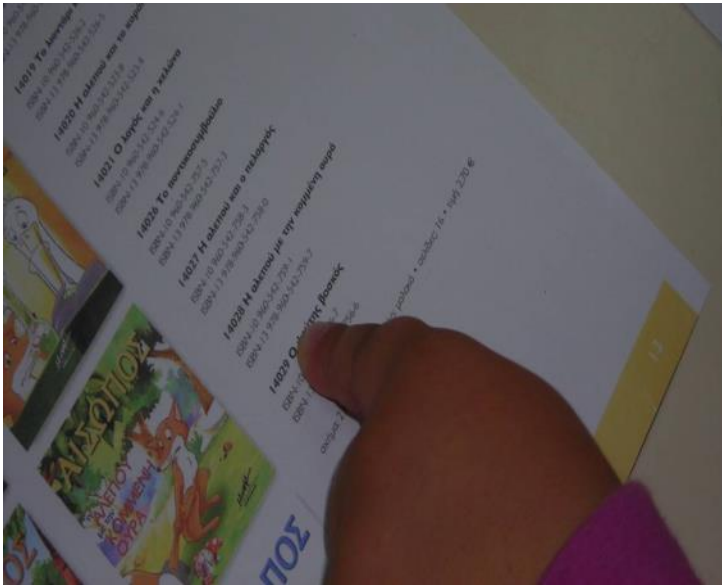
«Παραγγελία βιβλιοθήκης» (1/3)

Τα παιδιά ενημερώνονται για τα βιβλία που κυκλοφορούν στην αγορά από το ένθετο των «Διαδρομών», διαφημιστικά φυλλάδια εκδοτικών οίκων, βιβλιοκριτικές ή καταχωρήσεις σε εφημερίδες. Συζητούν για τα βιβλία και εκφράζουν τις προτιμήσεις τους.



«Παραγγελία βιβλιοθήκης» (2/3)

Στη συνέχεια τα ίδια τα παιδιά καταρτίζουν λίστες με τα βιβλία που θα ήθελαν να αγοράσουν.



«Παραγγελία βιβλιοθήκης» (3/3)

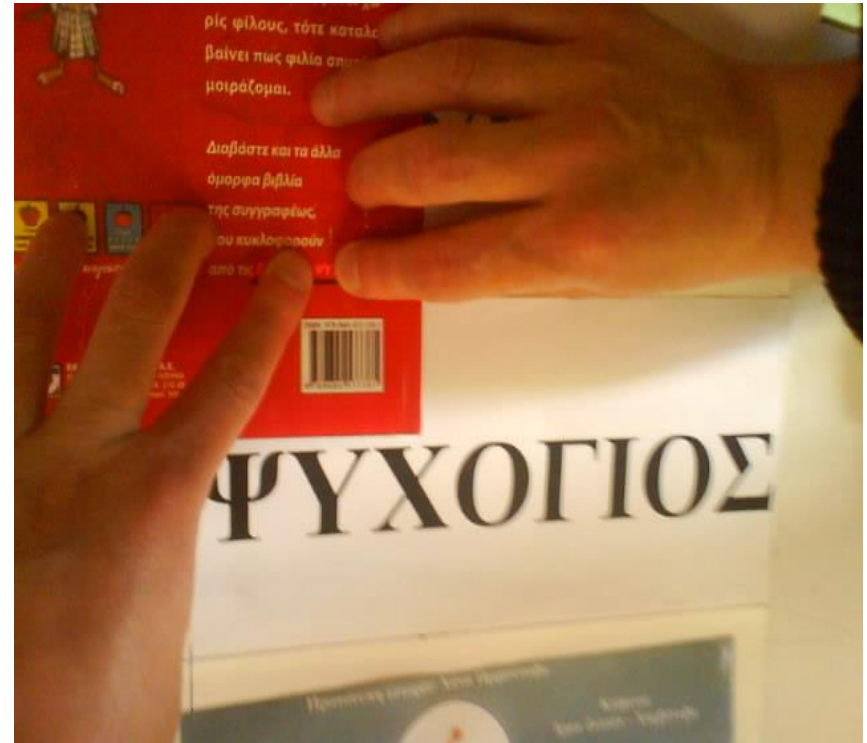


Αυτές φωτοτυπούνται, ούτως ώστε ένα αντίτυπο να κρατηθεί στο αρχείο της τάξης, ενώ το πρωτότυπο 'στέλνεται' στο βιβλιοπωλείο.



«Εκδοτικοί οίκοι»

Προκειμένου τα παιδιά να πραγματοποιήσουν την παραγγελία των βιβλίων θα πρέπει να σημειώσουν τον εκδοτικό οίκο κάθε βιβλίου. Αρχικά επιλέγουν από το διαφημιστικό φυλλάδιο τα βιβλία, που θα ήθελαν να αγοράσουν. Βρίσκουν τον εκδοτικό οίκο στο εξώφυλλο και διαχωρίζουν τα βιβλία ανάλογα με αυτόν.



«Λίστες παραγγελίας»

Καταρτίζουν λίστες, όπου πάνω αναγράφεται ο εκδοτικός οίκος και στη συνέχεια κολλάνε το εξώφυλλο του βιβλίου, έτσι όπως το βρίσκουν στο διαφημιστικό φυλλάδιο. Με αυτόν τον τρόπο αποφεύγεται η αντιγραφή του τίτλου από τα ίδια τα παιδιά, που ορισμένες φορές δεν ... βοηθά καθόλου τον πωλητή.



«Νέες αφίξεις»

Όταν φτάνει νέο υλικό στο χώρο της βιβλιοθήκης (π.χ. βιβλία περιοδικά, κόμικς) υπάρχει ένας χώρος όπου τοποθετείται προσωρινά μέχρι οι μαθητές να βρουν το χρόνο να το τακτοποιήσουν.



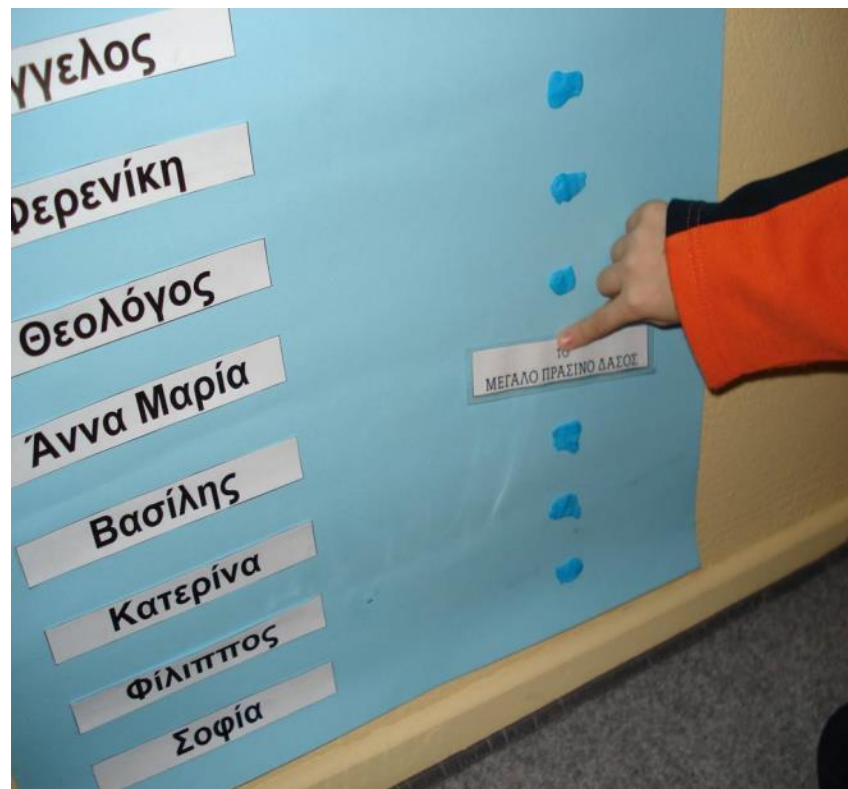
Στο δανεισμό των βιβλίων

Η λειτουργία της δανειστικής βιβλιοθήκης προσφέρει τεράστιες δυνατότητες στα παιδιά να ασχοληθούν με το γραπτό λόγο, να **γράψουν** και να **διαβάσουν** διεκπεραιώνοντας συγχρόνως τη διαδικασία του δανεισμού βιβλίων.



«Τι δανείστηκες;» (1/4)

Στον τοίχο της τάξης δίπλα στη βιβλιοθήκη αναρτάται κατάλογος με τα ονόματα των μαθητών. Αφού αποφασιστούν τα βιβλία που θα δανείζονται, γίνονται φωτοτυπίες μόνο του τίτλου του βιβλίου. Το παιδί που θα δανειστεί ένα βιβλίο θα βρει την καρτέλα με τον τίτλο του και θα την κολλήσει δίπλα στο όνομά του.



«Τι δανείστηκες;» (2/4)

Σε έναν καινούργιο δανεισμό οι τίτλοι αναδιατάσσονται. Και ο πίνακας συμπληρώνεται εξ αρχής.



«Τι δανείστηκες;» (3/4)

Σημείωση: Τα παιδιά διαβάζουν την καρτέλα με τον τίτλο με τη βοήθεια των πραγματικών βιβλίων που χρησιμεύουν ως Πίνακες Αναφοράς.



«Τι δανείστηκες;» (4/4)

Επιπλέον, ο Πίνακας Δανεισμού θα μπορούσε να πάρει τη μορφή φακέλων με τα ονόματα των παιδιών. Εκεί οι μικροί αναγνώστες τοποθετούν χαρτάκια με τον τίτλο του βιβλίου που δανείστηκαν.



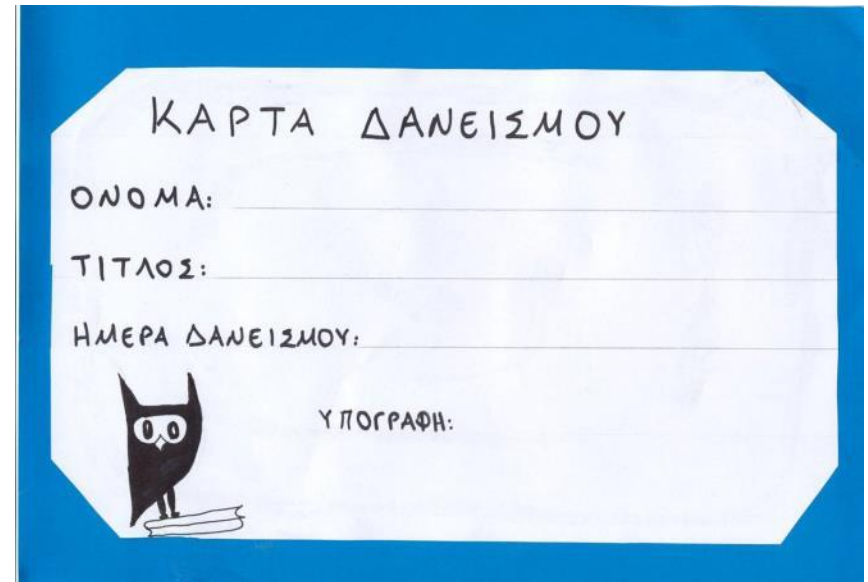
«Ποιος δανείστηκε;»

Σε αυτήν την περίπτωση διαβάζεται ο τίτλος, με τη βοήθεια του πραγματικού βιβλίου, και γράφεται, ή σε μια ευκολότερη εκδοχή, κολλιέται η καρτέλα με το όνομα του παιδιού που το δανείστηκε.

ΤΙΤΛΟΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ	ΟΝΟΜΑ
ΑΙΣΩΠΟΣ ο λαγός και η χελώνα	Γιώργος Κ
Ο ΚΑΒΟΥΡΑΣ κι η ΑΛΕΠΟΥ	Κατερίνα Δ
Ο ΚΑΠΝΟΔΟΧΟΚΛΗΡΙΣΤΗΣ ΚΙ Η ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑ	Γκέραλντ
ΤΟ ΛΑΓΟΥΔΑΚΙ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΡΟΤΑ	Βαγγέλης
Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ ΤΗΣ ΖΟΥΓΚΛΑΣ ο Αρκουδέλιος	Κατερίνα Ε
ΟΙ ΕΞΗ ΚΥΚΝΟΙ	Μιχαέλα
ΤΟ ΑΤΑΚΤΟ ΠΑΠΑΚΙ	Γαβριέλα
Πάμε Περίηγο στο ΔΑΣΟΣ	Γεωργία Π.
ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΤΑΚΗ	Μιχάλης
Η ΑΛΕΠΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΜΜΕΝΗ ΟΥΡΑ Η Σωή έξω απ' το κλουβί	Άννα Μαρία
ΤΑ ΔΥΟ ΣΚΙΟΥΡΑΚΙΑ	Στάθης
Ο ΔΕΙΛΟΣ ΚΥΝΗΓΟΣ ΚΙ Ο ΛΟΤΟΜΟΣ	Παναγιώτης
Ο ΚΥΚΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΑΡΧΟΝΤΑΣ Ταξίδι στην ΙΤΑΛΙΑ	Χριστιάνα
Η βασιλοπούλα κι ο θάρακος	Αντωνία
Η ΑΛΕΠΟΥ ΚΑΙ Ο ΠΕΛΑΡΓΟΣ	Ελένη
ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΚΙ Ο ΛΑΓΟΣ	Γεωργία Μ.
Η ΓΙΑΓΙΑ ΤΗΣ ΑΓΓΕΛΑΣ	Στέλιος Σ
Η Ωραία και το Τέρας	Γιώργος Μ
	Φιλοθέη

«Κάρτα δανεισμού» (1/2)

Φυσικά υπάρχει και η περίπτωση της Κάρτας Δανεισμού, που συμπληρώνεται για κάθε βιβλίο που δανείζεται. Φυλάσσεται σε ειδικό κουτί δίπλα στη βιβλιοθήκη, αφού πρώτα το παιδί συμπληρώσει τα στοιχεία που του ζητούνται.



ΚΑΡΤΑ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ

ΟΝΟΜΑ: _____

ΤΙΤΛΟΣ: _____

ΗΜΕΡΑ ΔΑΝΕΙΣΜΟΥ: _____

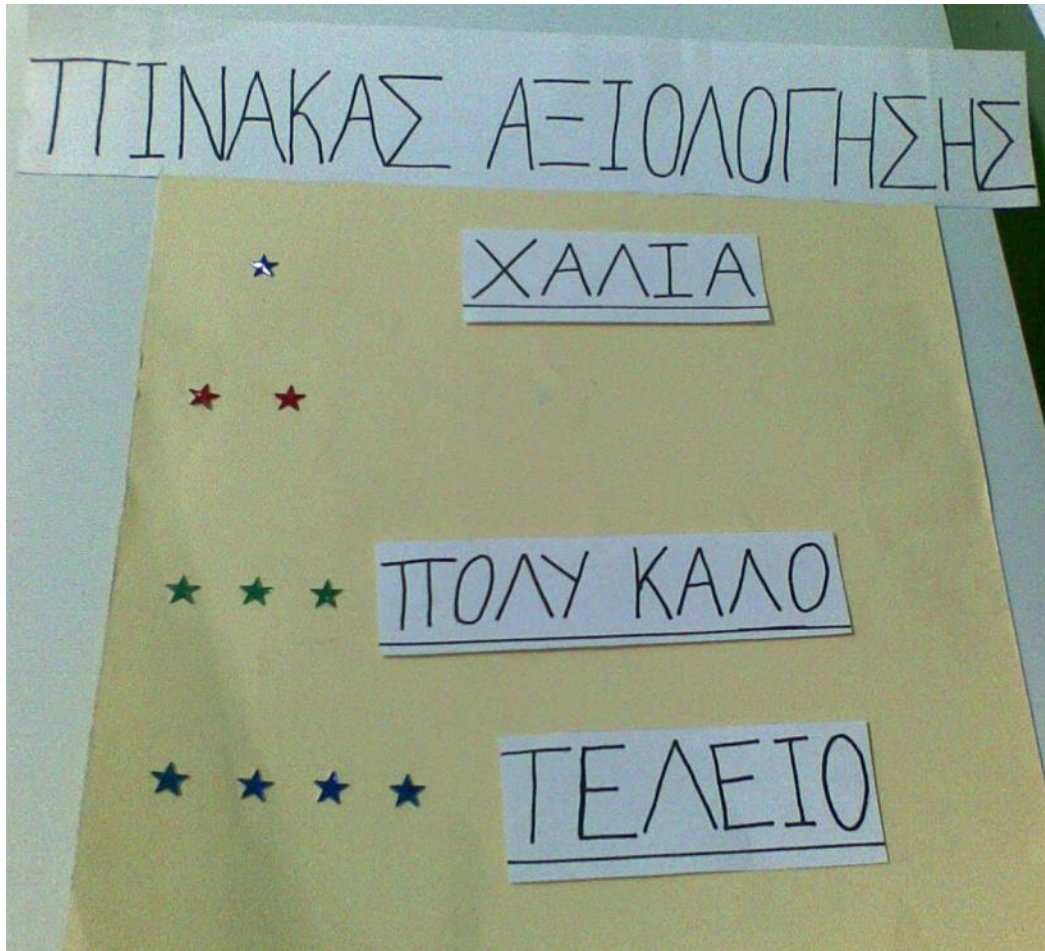
ΥΠΟΓΡΑΦΗ: _____

«Κάρτα δανεισμού» (2/2)

Εναλλακτικά, θα μπορούσε η κάρτα να συνοδεύει κάθε βιβλίο και να είναι κοινή για περισσότερους από έναν αναγνώστες. Έτσι τηρείται αρχείο των αναγνωστών του συγκεκριμένου βιβλίου.



Στην αξιολόγηση των βιβλίων



«Ιπτάμενες κριτικές»

Τα παιδιά εκφράζουν τις κρίσεις τους για τα βιβλία που διαβάζουν. Ορισμένες φορές αυτό γίνεται δημοσίως, αμέσως μετά την ανάγνωση. Απαντώντας σε ερώτηση της νηπιαγωγού επιλέγουν και σηκώνουν τη σχετική κάρτα (ΠΟΛΥ/ ΛΙΓΟ, ΝΑΙ/ ΟΧΙ). Γίνεται η καταμέτρηση και καταγράφεται η συλλογική κρίση της τάξης.



«Φύλλα αξιολόγησης»

Άλλοτε πάλι τα παιδιά εκφράζουν τις προσωπικές τους κρίσεις σε τυποποιημένα φύλλα αξιολόγησης. Αυτά επαναλαμβάνονται από βιβλίο σε βιβλίο και έτσι σιγά σιγά μαθαίνουν να τα διαβάζουν και να τα συμπληρώνουν χωρίς βοήθεια.

ΦΥΛΛΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.

ΟΝΟΜΑ : ΑΥΤΕΛΛΕΚΗ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ : Ο μικρούλης
Αϊ - Βασίλης

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ : **ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ**
(βάλτε σε αυτό που προτιμάτε)
ΜΕΤΡΙΑ
ΚΑΚΗ

ΥΠΟΘΕΣΗ : **ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ**
(κυκλώστε αυτό που προτιμάτε)
ΚΑΚΗ



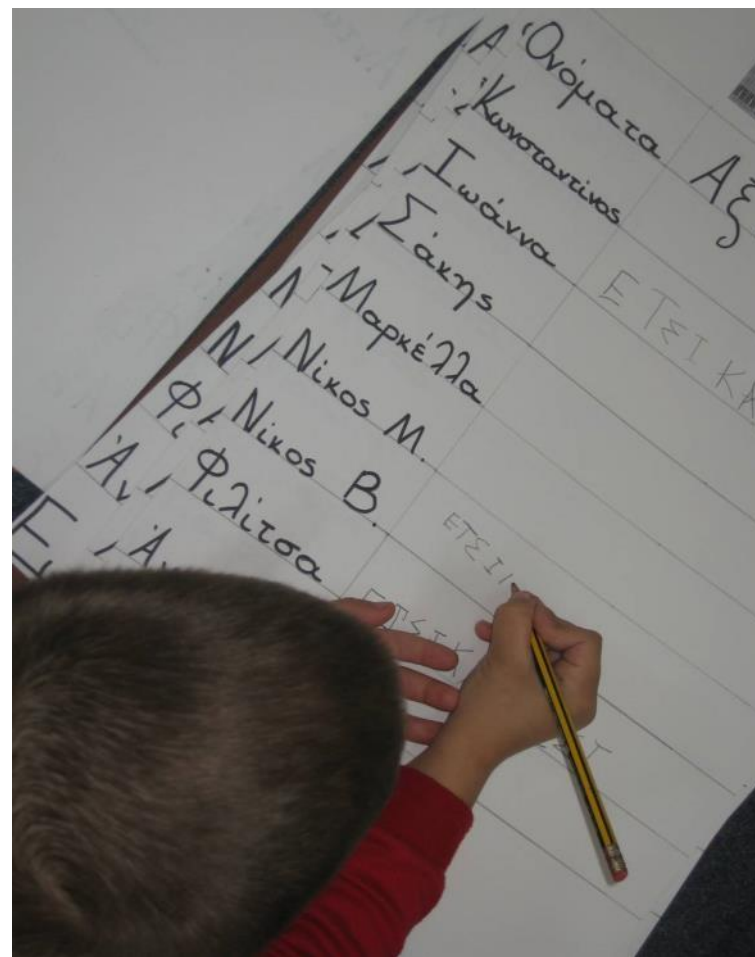
«Φατσούλες»

Κάποιες φορές τα παιδιά προτιμούν να κοινοποιούν τις κρίσεις τους με βάση κάποιες φατσούλες, με τις οποίες δημιουργούν και καταγράφουν σε έναν πίνακα το δικό τους σύστημα αξιολόγησης.



«Βιβλιοκριτικές»

Για κάθε βιβλίο που ακούν, και σε μία ονομαστική κατάσταση της τάξης, προσθέτουν δίπλα, αφού συμβουλευτούν τον Πίνακα, τις κρίσεις τους.



Στην ανάγνωση βιβλίων

Κατά την ανάγνωση βιβλίων στα παιδιά, η νηπιαγωγός προάγει την κατάκτηση της γραπτής γλώσσας.

- Ευαισθητοποιεί τα παιδιά στην ύπαρξη του γραπτού λόγου στο βιβλίο. Ειδικότερα στο εξώφυλλο.
- Σχεδιάζει δραστηριότητες που να αναδεικνύουν το γραπτό λόγο.



[3]

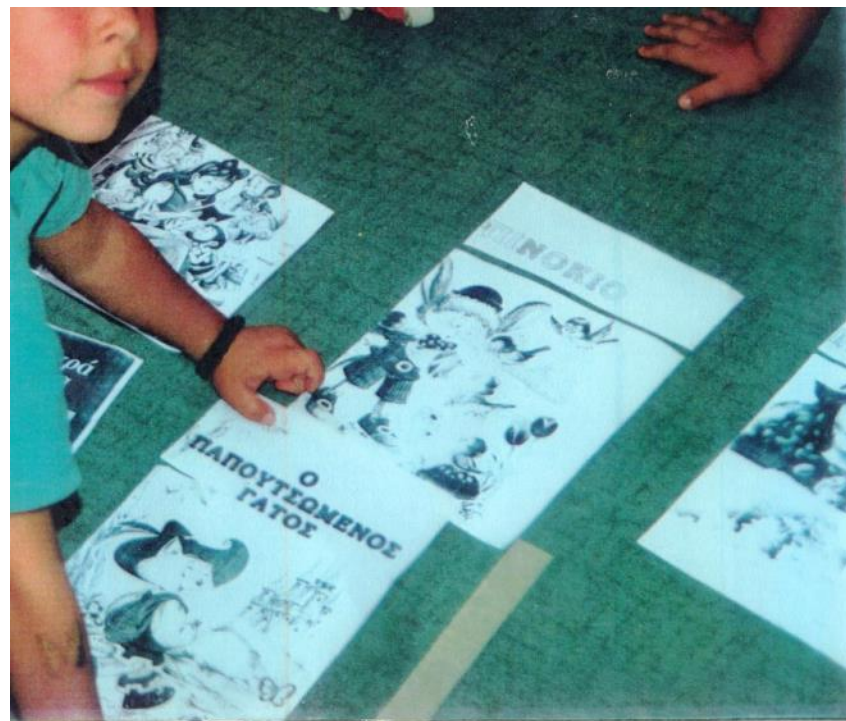
«Μακέτα εξωφύλλου»

Τα παιδιά καλούνται να δημιουργήσουν το εξώφυλλο του αγαπημένου τους βιβλίου. Αν έχουν ήδη μιλήσει για τα λεκτικά του στοιχεία, δεν θα απουσιάζουν ούτε από τη δική τους δημιουργία.



«Σπασμένα εξώφυλλα»

Ένας τρόπος για να ευαισθητοποιηθούν τα παιδιά στην παρουσία του τίτλου είναι: Σε φωτοτυπίες εξωφύλλων κόβονται και χωρίζουν οι τίτλοι από τις εικόνες. Τα παιδιά πρέπει να ανασυνδέσουν τα 'σπασμένα εξώφυλλα'. Ως πίνακας αναφοράς χρησιμεύουν, στην ανάγκη, τα ίδια τα βιβλία.



«Η ξερή των τίτλων» (1/2)

Για κάθε διαβασμένο βιβλίο δημιουργούνται δύο κάρτες: η μία με τον τίτλο του βιβλίου (γραμμένο στον υπολογιστή), η άλλη με μια χαρακτηριστική σκηνή που επιλέγουν τα παιδιά (φωτοτυπία, ενδεχομένως έγχρωμη).



«Η ξερή των τίτλων» (2/2)

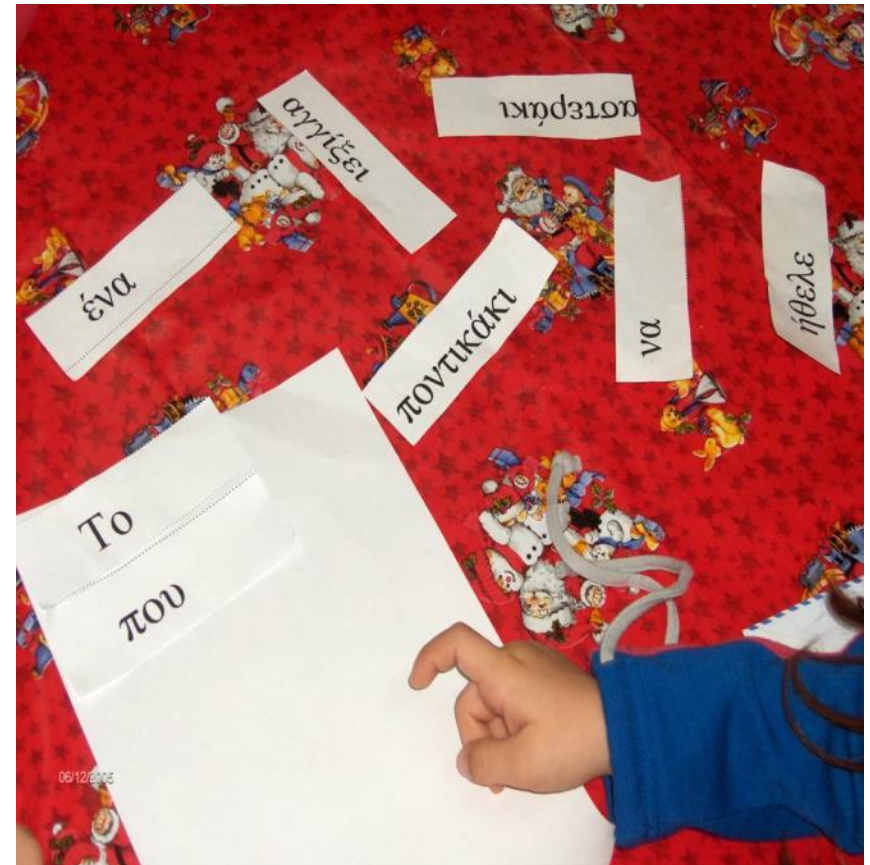
Όταν ο αριθμός αυξηθεί, τα παιδιά χρησιμοποιούν τις κάρτες για να παίξουν 'ξερή', όπου ο τίτλος 'παίρνει' την εικόνα και αντίστροφα. Ως πίνακας αναφοράς, αν χρειαστεί, χρησιμεύουν τα ίδια τα βιβλία.



«Οι λέξεις των τίτλων»

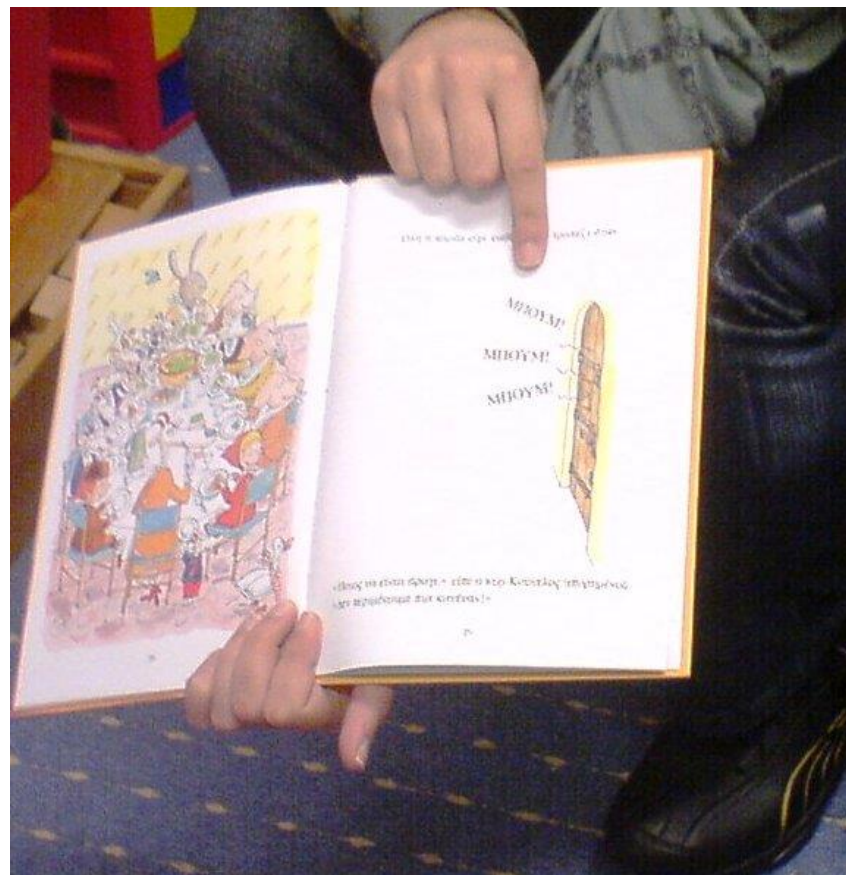
Τα παιδιά κατανοούν την έννοια της αυτοτέλειας της γραπτής λέξης και με ένα παιχνίδι τίτλων.

Ο τίτλος ενός βιβλίου φωτοτυπείται και κόβεται στις λέξεις που τον απαρτίζουν. Τα παιδιά αναλαμβάνουν να τον ανασυνθέσουν. Όπου χρειαστεί, συμβουλεύονται το πραγματικό βιβλίο.



«Οι ήχοι των εικόνων»

Έρευνες έχουν δείξει ότι τα παιδιά συχνά εντοπίζουν τα γράμματα που υπάρχουν μέσα στις εικόνες και συνήθως αντιστοιχούν σε λέξεις ήχου. Η νηπιαγωγός θα βοηθήσει τα παιδιά να τις προσέξουν αν τις δείχνει με το δάχτυλο την ώρα που τις διαβάζει.



«Οι ήχοι στον μαγνητικό πίνακα»

Ακόμη, ενδέχεται μετά το τέλος της ανάγνωσης να τους ζητήσει να τις γράψουν στο μαγνητικό πίνακα...



«Οι ήχοι στις ζωγραφιές»

... ή να τα προτρέψει να ζωγραφίσουν τα ίδια τη συγκεκριμένη σκηνή για να δει αν θα τις συμπεριλάβουν στην ζωγραφιά τους.



«Φωνές ζώων» (1/3)

Η νηπιαγωγός διαβάζει μια ιστορία με πολλά διαφορετικά ζώα-πρωταγωνιστές, π.χ. Οι «Μουσικοί της Βρέμης».



«Φωνές ζώων» (2/3)

Σε συνεργασία με τα παιδιά κρεμά στον φανελοπίνακα τις εικόνες των ηρώων. Από κάτω προσθέτουν καρτέλες με τις αντίστοιχες λέξεις.



«Φωνές ζώων» (3/3)

Στη συνέχεια οι μικροί μαθητές λαμβάνουν ο καθένας μυστικά μια κάρτα (μόνο λέξη) που τους πληροφορεί ποιο ρόλο θα αναλάβουν. Η κάρτα διαβάζεται με τη βοήθεια του φανελοπίνακα που λειτουργεί ως πίνακας αναφοράς. Όταν τώρα η νηπιαγωγός ξαναδιαβάσει την ιστορία, τα παιδιά, κάθε φορά που ακούν να αναφέρεται το ζώο που έχει αναγραφεί στην κάρτα τους, αρχίζουν να μιμούνται τη φωνή του.



«Ανακατωμένες σελίδες» (1/4)

Αφού η νηπιαγωγός τελειώσει την ανάγνωση του βιβλίου στα παιδιά, τους το δίνει να το φυλλομετρήσουν και να παρατηρήσουν καλύτερα, τόσο τις εικόνες όσο και το γραπτό κείμενο.



«Ανακατωμένες σελίδες» (2/4)

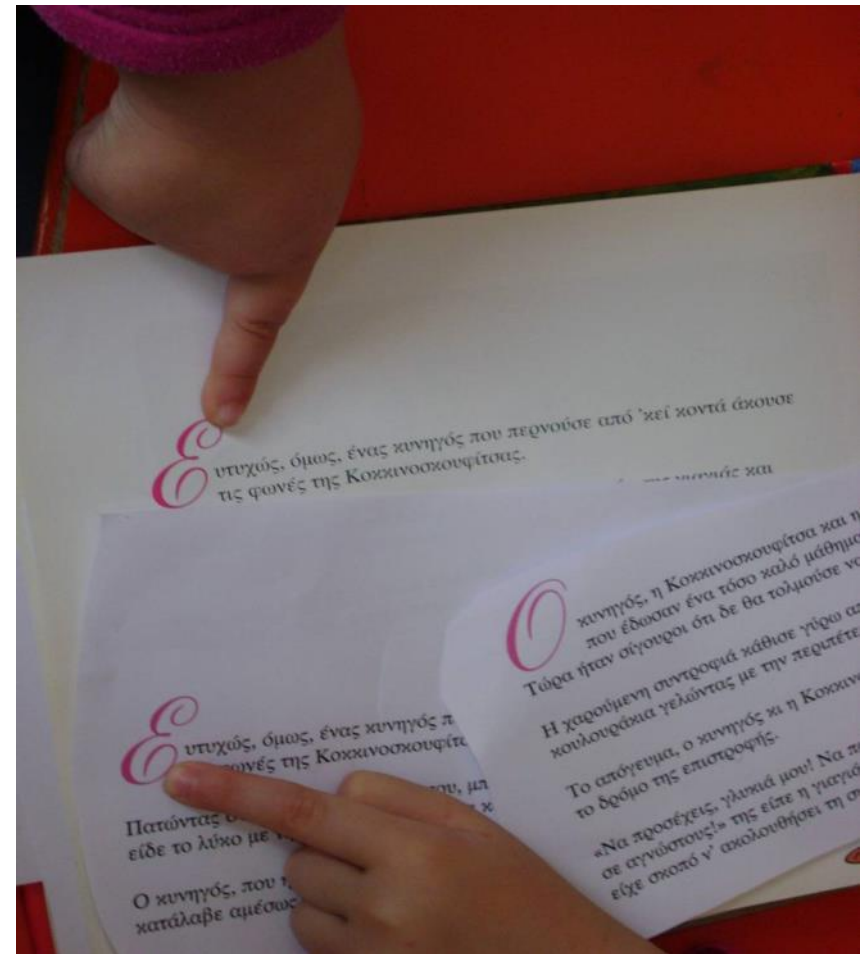
Στη συνέχεια τους δίνει φωτοτυπίες των σελίδων του βιβλίου και τους ζητά να τις τοποθετήσουν στη σωστή σειρά. Συνήθως τα παιδιά προβαίνουν και σε επαναδιήγηση της ιστορίας.



«Ανακατωμένες σελίδες» (3/4)

Σε μια δεύτερη φάση η νηπιαγωγός ζητά από τα παιδιά να βάλουν στη σωστή σειρά φωτοτυπίες των σελίδων στις οποίες λείπουν οι εικόνες.

Ενδέχεται η συγκεκριμένη έκδοση να έχει υιοθετήσει μια ιδιαίτερη αναγραφή του αρχικού γράμματος κάθε σελίδας.



«Ανακατωμένες σελίδες» (4/4)

Αργότερα τα παιδιά καλούνται να βάλουν στη σωστή σειρά φωτοτυπίες σελίδων σε εκδόσεις, όπου το αρχικό γράμμα τονίζεται λιγότερο ή καθόλου. Με αυτό τον τρόπο τα παιδιά προσέχουν και συζητούν περισσότερο για το γραπτό κείμενο.



«Οδήγησε εσύ» (1/3)

Όταν ο ήρωας της ιστορίας επισκέπτεται διαφορετικούς τόπους (π.χ. όπως η σουσουράδα που για να πάρει πίσω την ουρά της, εκτός από το σπίτι της Βάβως, πήγε στη βρύση, το μπακάλικο, το φούρνο και την ταβέρνα), ένας χάρτης της περιοχής, διαφορετικός για κάθε παιδί, μπορεί να τα παρακινήσει να διαβάσουν (λέξεις), προκειμένου να οδηγήσουν κάθε φορά τον ήρωα στο σωστό μέρος.

Η νηπιαγωγός διαβάζει το βιβλίο και τα παιδιά βρίσκουν την 'επίμαχη' λέξη (π.χ. ΤΑΒΕΡΝΑ). Μετά πάνω στο δικό τους χάρτη σημειώνουν με μολύβι τη διαδρομή.



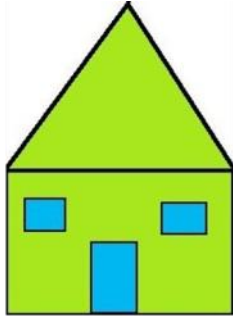
«Οδήγησε εσύ» (2/3)



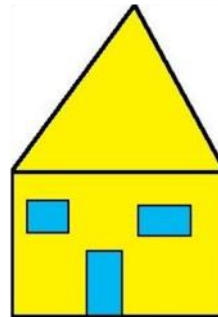
Τρέχει μετά η σουσουράδα στην ΤΑΒΕΡΝΑ και λέει στον ταβερνιάρη: Δώσε μου σε παρακαλώ λίγο κρασί να το πάω στο φούρναρη να μου δώσει ψωμί, να το πάω στο μπακάλη να μου δώσει τυρί, να το πάω στην κοπέλα να μου δώσει νερό, να το πάω στη βάβω να μου δώσει την ουρά μου για να πάω στα παιδιά μου.

[4]

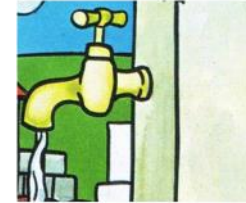
«Οδήγησε εσύ» (3/3)



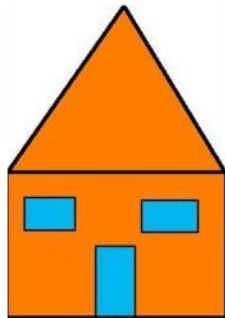
ΒΑΒΩ



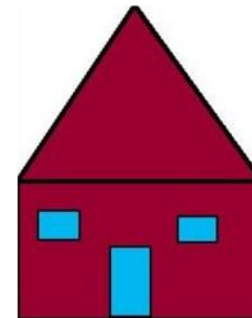
ΜΠΑΚΑΛΙΚΟ



ΒΡΥΣΗ



ΦΟΥΡΝΟΣ



ΤΑΒΕΡΝΑ



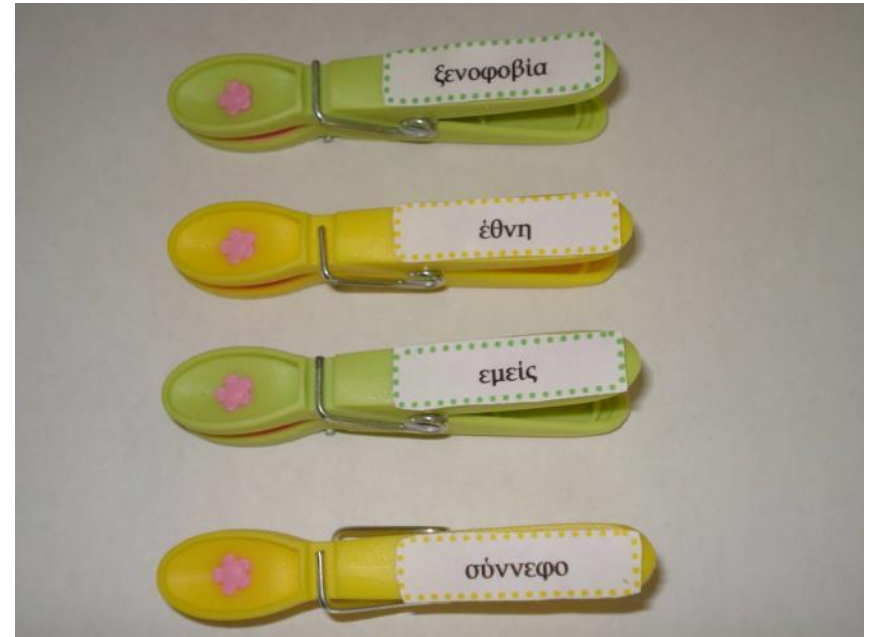
«Πού το γράφει;» (1/3)

Η νηπιαγωγός απομονώνει μια λέξη του τίτλου που επαναλαμβάνεται διαρκώς μέσα στο βιβλίο και δίνει στα παιδιά φωτοτυπίες, αρχικά του εξωφύλλου, και μετά των εσωτερικών σελίδων. Τους ζητά να την κυκλώσουν.



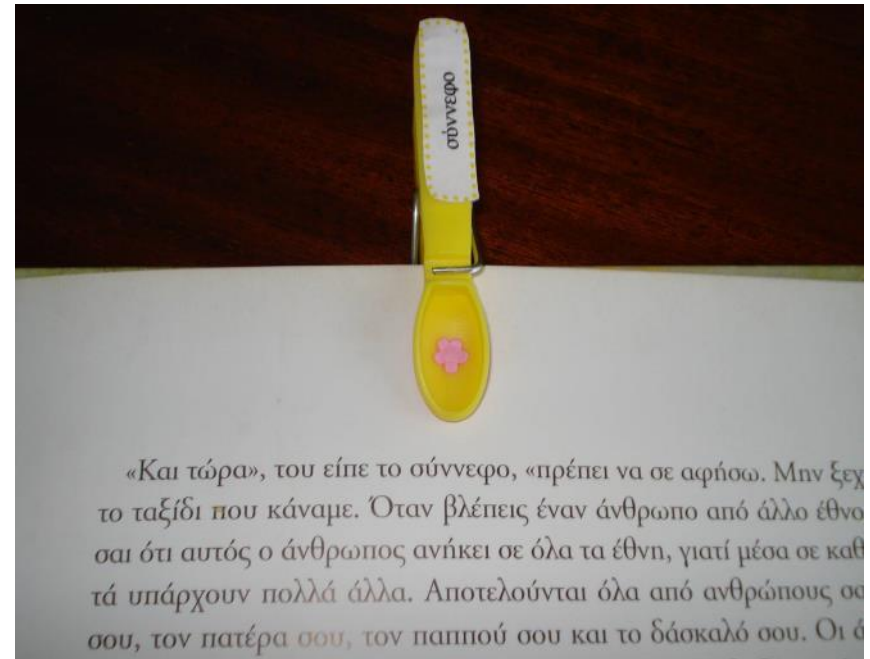
«Πού το γράφει;» (2/3)

Η ίδια διαδικασία μπορεί να πάρει πολλές διαφορετικές μορφές: Πάνω σε μανταλάκια/συνδετήρες είναι γραμμένες χαρακτηριστικές λέξεις από το βιβλίο.



«Πού το γράφει;» (3/3)

Τα παιδιά ξεφυλλίζουν το βιβλίο και πιάνουν με το μανταλάκι τη σελίδα στην οποία αναγράφεται η αντίστοιχη λέξη.



«Και τώρα», του είπε το σύννεφο, «πρέπει να σε αφήσω. Μην ξεχάσεις το ταξίδι που κάναμε. Όταν βλέπεις έναν άνθρωπο από άλλο έθνος, να θυμάσαι ότι αυτός ο άνθρωπος ανήκει σε όλα τα έθνη, γιατί μέσα σε καθένα από εμάς υπάρχουν πολλά άλλα. Αποτελούνται όλα από ανθρώπους σαν εμάς, τον πατέρα σου, τον παππού σου και το δάσκαλό σου. Οι όλοι είμαστε ίδιοι».



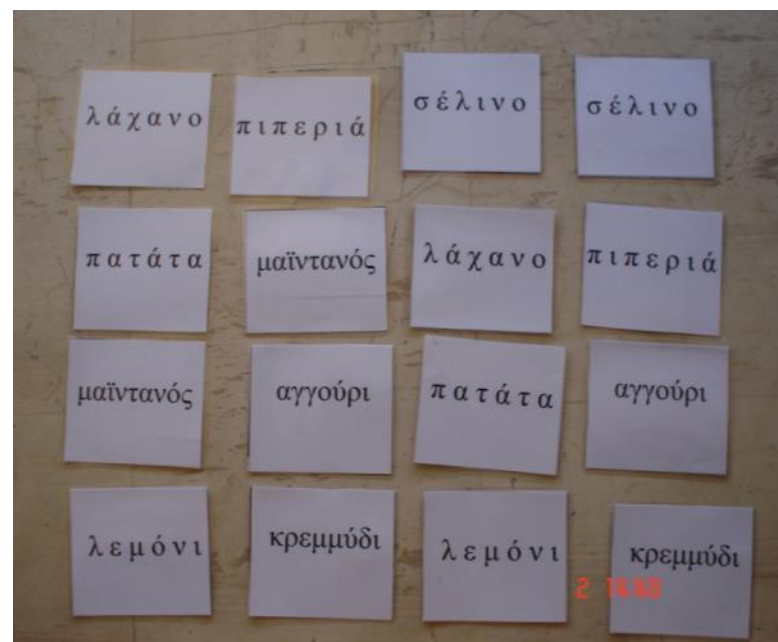
«Μέμο λαχανικών» (1/3)

Μετά την ανάγνωση του βιβλίου «Ο Πρίγκιπας Λεμόνης και η όμορφη Κρεμμύδα», η νηπιαγωγός δημιουργεί ένα ΜΕΜΟ Λαχανικών. Όλες οι εικόνες υπάρχουν σε δύο καρτέλες, που βρίσκονται γυρισμένες ανάποδα. Τα παιδιά κερδίζουν όταν γυρίσουν δυο ίδιες καρτέλες.

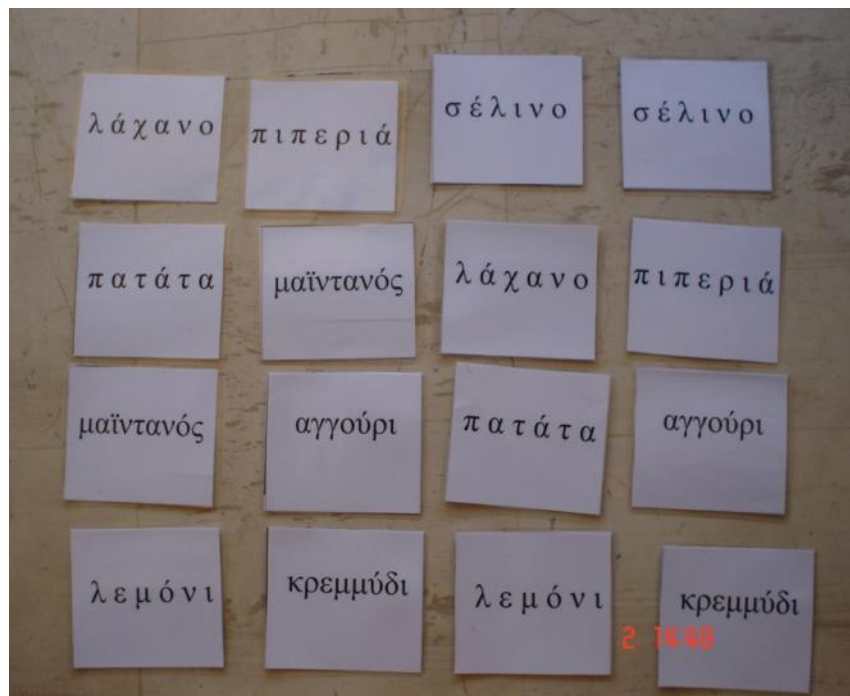


«Μέμο λαχανικών» (2/3)

Το παιχνίδι καθίσταται αναγνωστικό, μόνο αν στις γυρισμένες ανάποδα καρτέλες υπάρχει γραμμένη η λέξη που αντιστοιχεί στο λαχανικό. Θα διαβάσουν τα παιδιά την ίδια λέξη στις δύο καρτέλες, ούτως ώστε να τις επιλέξουν για να τις γυρίσουν;



«Μέμο λαχανικών» (3/3)



Σε μια δεύτερη φάση δεν αρκεί μόνο να διαλέξουν τις δύο ίδιες καρτέλες, αλλά, προκειμένου να τις κερδίσουν, θα πρέπει να ‘μαντεύσουν’ ποιο λαχανικό κρύβεται από κάτω.



Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αθηνών**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.



Σημειώματα

Σημείωμα Ιστορικού Εκδόσεων Έργου

Το παρόν έργο αποτελεί την έκδοση 1.0.



Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Εθνικών και Καποδιστριακών Πανεπιστημίων Αθηνών, Αγγελική Γιαννικοπούλου, 2015. Αγγελική Γιαννικοπούλου. «Διδακτική της Λογοτεχνίας στην Προσχολική Εκπαίδευση. Εισαγωγή στον Γραμματισμό. Αναγνωστικές Δραστηριότητες στη Γωνιά της Βιβλιοθήκης». Έκδοση: 1.0. Αθήνα 2015.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<http://opencourses.uoa.gr/courses/ECD100/> .



Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λπ., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».



[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από τη χρήση του έργου, για τον διανομέα του έργου και αδειοδόχο.
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο.
- που δεν προσπορίζει στον διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο.

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.



Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς,
- το Σημείωμα Αδειοδότησης,
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων,
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει),

μαζί με τους συνοδευτικούς υπερσυνδέσμους.



Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

Εικόνα 1: Σελίδα του βιβλίου «[Λέξη, λέξη είσαι 'δω; : Ασκήσεις ανάγνωσης και γραφής για παιδιά νηπιαγωγείου](#)» / Βαρβάρα Πρεβεζάνου, Κλεάνθη Μιχαλάντου · επιμέλεια Αγγελική Γιαννικοπούλου · εικονογράφηση Ελίζα Βαβούρη. - 1η έκδ. - Αθήνα : Εκδόσεις Παπαδόπουλος, 2006. Biblionet.

Εικόνα 2: Εξώφυλλο του βιβλίου «[Λεξικό συγγραφέων για παιδιά](#)» / Τασούλα Τσιλιμένη, Αθηνά Ξάφη · εικονογράφηση Διατσέντα Παρίση. - Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα, 2004. Biblionet.

Εικόνα 3, 5: Εξώφυλλο και σελίδα του βιβλίου «[Ο λύκος ξαναγύρισε](#)» / Geoffroy de Pennart · μετάφραση Γιάννης Παπαδόπουλος. - Αθήνα : Εκδόσεις Παπαδόπουλος, 1995. Biblionet.

Εικόνα 4: [Ταβέρνα](#), CC0 Public Domain, Pixabay.

